

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 49/2016
27.01.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Веска Крстајића, Биљане Синановић, Милунке Цветковић и Бате Цветковића, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Снежаном Меденицом као записничарем, у кривичном предмету окривљеног В.М., због кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. Кривичног законика, одлучујући о захтевима за заштиту законитости бранилаца окривљеног – адвоката Н.С. и адвоката А.Б., поднетим против правноснажних пресуда Вишег суда у Новом Саду К бр.103/10 од 17.06.2015. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 бр.1082/15 од 04.11.2015. године, у седници већа одржаној дана 27. јануара 2016. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосновани, захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљеног В.М. – адвоката Н.С. и адвоката А.Б., поднети против правноснажних пресуда Вишег суда у Новом Саду К бр.103/10 од 17.06.2015. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 бр.1082/15 од 04.11.2015. године, и то захтев браниоца Н.С. у целини, а захтев браниоца А.Б. у делу у којем се односи на повреду закона из члана 74. Законика о кривичном поступку, битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9. Законика о кривичном поступку и повреду одредаба члана 441. став 3. Законика о кривичном поступку, док се у преосталом делу његов захтев **ОДБАЦУЈЕ** као недозвољен.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду К бр.103/10 од 17.06.2015. године, окривљени В.М. оглашен је кривим због извршења кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. КЗ, за које дело је осуђен на казну затвора у трајању од две године.

Истом пресудом, на основу члана 258. став 4. ЗКП, окривљени је обавезан да оштећеном „Н. и. С.“ АД Н.С., на име имовинско-правног захтева исплати износ од 3.097.532,00 динара, а на основу члана 264. став 4. ЗКП, обавезан је и на плаћање трошкова кривичног поступка у износу од 93.326,17

динара, све у року од 30 дана од дана правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења, док је истовремено ослобођен плаћања паушалног износа.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1 бр.1082/15 од 04.11.2015. године, одбијене су као неосноване жалбе браниоца окривљеног В.М., а пресуда Вишег суда у Новом Саду К бр.103/10 од 17.06.2015. године, потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтеве за заштиту законитости поднели су:

-бранилац окривљеног В.М. – адвокат Н.С., због повреде закона (члан 485. став 1. тачка 1. ЗКП), и то конкретно због повреде закона из члана 439. тачка 1. ЗКП (коју погрешно означава као повреду из члана 439. став 1. тачка 1. ЗКП), са предлогом да Врховни касациони суд укине побијане пресуде и предмет врати првостепену суду на поновни поступак и одлуку, или да побијане пресуде преиначи тако што ће окривљеног В.М. ослободити од оптужбе за кривично дело које му је стављено на терет;

-бранилац окривљеног В.М. – адвокат А.Б., на основу члана 485. став 4. ЗКП, због повреде одредаба из члана 74. ЗКП, те битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тач. 8. и 9. ЗКП, као и због повреде одредаба члана 441. ст. 3. и 4. ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд укине побијане пресуде и предмет врати првостепену суду на поновно суђење, другом већу.

Врховни касациони суд доставио је по примерак захтева за заштиту законитости бранилаца окривљеног Републичком јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку и у седници већа, коју је одржао без обавештавања Републичког јавног тужиоца и бранилаца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета, са правноснажним пресудама против којих су захтеви за заштиту законитости поднети, па је након оцене навода у захтеву, нашао:

Неосновано се захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног В.М. – адвоката Н.С., правноснажне пресуде побијају због повреде закона из члана 439. тачка 1. ЗКП. У вези са овом повредом закона, бранилац окривљеног у захтеву истиче да изрека правноснажне пресуде не садржи обележја кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. КЗ, због којег је окривљени оглашен кривим, већ да изрека садржи у суштини елементе кривичног дела злоупотреба платне картице из члана 228. став 2. у вези става 1. КЗ, што би указивало на повреду закона из члана 439. тачка 2. ЗКП. Такође, у захтеву се наводи и да у конкретном случају недостаје битан елемент кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. КЗ, која се огледа у прибављању противправне имовинске користи од стране окривљеног, а имајући у виду да „у конкретном случају није реч о злоупотреби положаја одговорног лица – директора предузећа, већ је реч о грађанско-правном односу“, те се дакле изложеним наводима захтева указује на повреду закона из члана 439. тачка 1. ЗКП.

По оцени Врховног касационог суда, правноснажним пресудама нису учињене повреде кривичног закона из члана 439. тач. 1. и 2. ЗКП, обзиром да су у изреци правноснажне пресуде описани сви битни елементи кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. КЗ, због којег је окривљени правноснажном пресудом и оглашен кривим, имајући у виду да је окривљени према изреци пресуде у периоду од 22. до 28.04.2004. године у својству одговорног лица – као директор ДОО „В.“ из Н., искористио свој положај и своје овлашћење као директор у намери да себи прибави противправну имовинску корист, те је у заблуду довео представника оштећеног Н. Р. Н. Н.С. да ће преузету робу од њих платити у уговореном року, прикривајући при томе чињеницу да је његово предузеће несолвентно, при чему је представницима оштећеног дао две оверене бланко менице као гаранције плаћања, а затим у више наврата у наведеном периоду преузео робу описану у изреци, након чега је избегавао плаћање својих уговорених обавеза и након преузимања робе дана 07.05.2004. године своје предузеће продао непознатом лицу из Црне Горе. На овај начин је окривљени себи прибавио противправну имовинску корист у износу од 3.087.532,00 динара, обзиром да је преузету робу продао на „црном тржишту“ за готов новац, а оштећенима није исплатио новац који им дугује.

Како, дакле, изрека првонаснажне пресуде садржи све битне елементе кривичног дела због које је окривљени В.М. оглашен кривим, то су наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног – адвоката Н.С., којима се указује да изрека не садржи све битне елементе предметног кривичног дела и да се у његовим радњама стичу елементи кривичног дела из члана 228. став 2. у вези става 1. КЗ, односно да је у конкретном случају реч о грађанско-правном односу, оцењени неоснованим.

Неосновани су и наводи захтева браниоца окривљеног – адвоката А.Б., којима се указује на повреду одредаба члана 74. ЗКП, те на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9. ЗКП, као и повреду одредаба члана 441. став 3. ЗКП.

Пре свега, бранилац окривљеног – адвокат А.Б. у захтеву за заштиту законитости истиче да су у поступку пред првостепеним судом учињене повреде одредаба о обавезној одбрани, прописане чланом 74. ЗКП и с тим у вези наводи да је против окривљеног вођен поступак због кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. КЗ, за које је предвиђена казна затвора од две до десет година, а због чега је окривљени морао имати браниоца од првог саслушања па до правноснажног окончања кривичног поступка, сходно одредбама члана 74. став 1. тачка 2. ЗКП, да је у току поступка окривљени имао изабраног браниоца – адвоката Н.С., те да је председник првостепеног суда, и поред тога што изабрани бранилац није разрешен, окривљеном поставио браниоца по службеној дужности – адвоката А.Т. дана 29.09.2014. године, решењем Су – VIII – 49-124/14, а на који начин је повредио право окривљеног на одбрану и право окривљеног да га брани бранилац кога сам изабере.

Изложени наводи захтева, по оцени Врховног суда, нису основани, из следећих разлога:

Према стању у списима, окривљени В.М. имао је браниоца у току целог поступка, и то од првог саслушања пред истражним судијом, па до окончања поступка пред Вишим судом у Новом Саду, односно до доношења пресуде првостепеног суда К бр.103/10 од 17.06.2015. године. При томе, окривљеном је пре првог саслушања пред истражним судијом, постављен бранилац по службеној дужности – адвокат П.М., решењем Су – VIII 41/05-261 од 04.11.2015. године, који га је заступао све док се окривљени на главном претресу одржаном дана 16.03.2007. године није изјаснио да ће ангажовати изабраног браниоца, и то адвоката Н.С., који је након тога заступао окривљеног све до главног претреса заказаног за 04.10.2007. године, када је окривљеном постављен поново бранилац по службеној дужности, и то адвокат М.Ђ., обзиром да његов изабрани бранилац није приступио на претрес заказан за 24.09.2007. године и на претрес заказан за 04.10.2007. године. Након тога, адвокат М.Ђ. разрешен је дужности браниоца по службеној дужности решењем К бр.158/08 од 25.03.2008. године, обзиром да је окривљени В.М. поново ангажовао као изабраног браниоца адвоката Н.С., па како адвокат Н.С. није приступио на неколико главних претреса, а окривљени је упозорен на главном претресу заказаном за 01.09.2014. године, да ће му у случају недоласка изабраног браниоца на претрес заказан за 03.11.2014. године бити постављен бранилац по службеној дужности, то је и учињено решењем Су – VIII – 49-124/14 од 29.09.2014. године, када му је за браниоца по службеној дужности постављен адвокат А.Т., који га је и заступао све до окончања главног претреса и доношења пресуде К 103/10 од 17.06.2015. године.

Имајући у виду да је, дакле, окривљени В.М. у току целог поступка имао браниоца, те да су му браниоци по службеној дужности били постављани само у ситуацији када изабрани бранилац није долазио на заказане главне претресе, а што је у складу како са одредбом члана 74. став 1. тачка 2. ЗКП тако и са одредбом члана 76. став 1. ЗКП, то у конкретном случају није учињена повреда одредаба о обавезној одбрани, како се то неосновано истиче у захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног В.М. – адвоката А.Б., те дакле није учињена повреда одредаба члана 74. ЗКП, како се то неосновано истиче у захтеву.

Неосновани су и наводи захтева истог браниоца којима се указује да је правноснажна пресуда донета уз битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9. ЗКП. С тим у вези, у захтеву се наводи да је првостепени суд прекорачио оптужбу на тај начин што је у изреци пресуде додао речи којих нема у оптужници, а које се односе на субјективне елементе кривичног дела („способан да схвати значај свог дела и да управља својим поступцима, свестан свог дела и хтео његово извршење, свестан да је његово дело забрањено“), а на који начин је првостепени суд према ставу браниоца „изашао из оквира оптужбе“.

Супротно изложеним наводима, Врховни касациони суд налази да правноснажном пресудом није учињена наведена битна повреда одредаба кривичног поступка.

Ово стога што је првостепени суд, како је то и навео на страни 25 побијане пресуде, изменио оптужницу само утолико што је додао речи које се односе на урачунљивост окривљеног, те његов умишљај и кривицу, а које измене не мењају идентитет дела, обзиром да се чињенични опис дела у изреци пресуде не разликује од чињеничног описа дела у оптужном акту. Стога су наводи захтева браниоца окривљеног – адвоката А.Б. у овом делу оцењени неоснованим.

Најзад, неосновани су и наводи захтева истог браниоца, којима се указује на повреду одредаба из члана 441. став 3. ЗКП и с тим у вези истиче да је правноснажном пресудом окривљени обавезан да оштећеном на име имовинско правног захтева исплати износ од 3.097.532,00 динара, а да се том приликом суд није позвао на одговарајуће имовинско-правне одредбе на којима се ова одлука заснива.

Изложени наводи захтева су неосновани, јер је у изреци првостепене пресуде јасно наведено да је окривљени на основу члана 258. став 4. ЗКП обавезан да оштећеном Н. АД Н.С. на име имовинско-правног захтева исплати наведени износ, при чему је у бразложењу, на страни 26, наведено да је суд ову одлуку донео имајући у виду да висина постављеног имовинско правног захтева није оспорена, те да постављени имовинско правни захтев оштећеног предузећа јесте идентичан износу који су утврдили вештаци економско-финансијске струке.

У осталом делу, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног- адвоката А.Б., одбачен је као недозвољен.

Наиме, бранилац окривљеног - адвокат А.Б. је у захтеву означио и битну повреду одредаба члана 438. став 1. тачка 8. ЗКП и повреду члана 441. став 4. ЗПП, због којих повреда окривљени преко свог браниоца може поднети захтев за заштиту законитости, сходно одредби члана 485. став 4. ЗКП. Међутим, бранилац окривљеног је ове повреде истакао само као један од основа за подношење захтева, при чему није дао образложење у чему би се истакнуте повреде састојале. Овако формално навођење основа, без образложења повреде на коју се указује не представља законски разлог због кога је, у смислу члана 485. став 4. ЗКП, окривљеном преко његовог браниоца, дозвољено подношење захтева за заштиту законитости, а из којих разлога је захтев у овом делу одбачен као недозвољен.

Са свега изложеног, а на основу одредбе члана 491. став 1. ЗКП у делу у којем су захтеви бранилаца окривљеног одбијени као неосновани, а на основу члана 487. став 1. тачка 2. ЗКП у вези са чланом 485. став 4. ЗКП, у делу у којем је захтев браниоца окривљеног – адвоката А.Б. одбачен као недозвољен, донета је одлука као у изреци.

Записничар-саветник
Снежана Меденица, с.р.

За Председника већа-судија
Веско Крстајић, с.р.